

การพัฒนาแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ Development of Life Skills Test for Learning Disabilities Students

พัชรีย์ มัธยม¹, เสนอ ภิรมจิตร์ผ่อง² และรสวลีย์ อักษรวงศ์³
Patcharee Matthayom¹, Saner Piromjitpong², and Rosewalee Ugsornwong³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และ 2) เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติวิสัยสำหรับใช้กับแบบวัด ตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ช่วงอายุ 10 - 15 ปี เรียนรวมในชั้นเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2560 จำนวน 350 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และแบบวัดเชิงสถานการณ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัด มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 ค่าอำนาจจำแนก (r) ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 มีค่าตั้งแต่ 0.244 ถึง 0.833 และ 0.226 ถึง 0.690 ค่าความเชื่อถือได้ ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.952 และ 0.950 ตามลำดับ โมเดลแบบวัด 4 ด้านมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า ไค-สแควร์ เท่ากับ 745.336, 210.246, 420.344, และ 914.426 ที่องศาอิสระเท่ากับ 104, 44, 65 และ 119 ตามลำดับ มีความน่าจะเป็นเท่ากับ 0 ทุกโมเดล ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.790, 0.904, 0.854 และ 0.762 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.725, 0.856, 0.796 และ 0.693 ค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (RMR) เท่ากับ 0.066, 0.056, 0.065 และ 0.081 ตามลำดับ
2. เกณฑ์ปกติวิสัย ทั้ง 4 ด้านมีคะแนน T_{24} ถึง T_{70} , T_{25} ถึง T_{70} , T_{19} ถึง T_{71} และ T_{26} ถึง T_{69} ตามลำดับ

คำสำคัญ การพัฒนาแบบวัดทักษะชีวิต, นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

¹วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
129 หมู่ 8 ต.ป่าไร่ อ.ดอนตาล จ.มุกดาหาร 49120 E-mail: patchareen25research10ubru@gmail.com

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี : อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

³อาจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี : อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

Abstract

The purposes of this research were 1) to construct a test to measure life-skill for learning disabilities students and 2) to construct norms used to interpret the test scores. The samples consisted of 350 learning disabilities students aged between 10 to 15 years old from the inclusive classrooms at the compulsory educational schools under the Office of Mukdahan Primary Educational Service Area, in the second semester of the academic year 2017, selected by multi-stage random sampling. There were two research instruments were developed in this study. The first one was 5 rating scales, questionnaire. The second one was a situational assessment. The statistics used were Pearson Correlation Coefficient (PCC), Cronbach's Alpha Coefficient (CAC), and confirmatory factor analysis (CFA).

The research findings were as follows:

1. According to the construct of the life-skill assessments for learning disabilities students, the results indicated that the content validity of the assessments showed the Index of Item-Objective Congruence (IOC) at the range from 0.60 to 1.00. The discrimination of each item of the first and the second assessments ranged from 0.244 to 0.833 and from 0.226 to 0.690, respectively. The reliability coefficient of the overall of the two assessments were at 0.952 and 0.950 respectively. According to the analysis of the construct validity of the assessments, the four aspects of the assessment model were harmonized with the empirical data, the chi-square value 745.336, 210.246, 420.344, and 914.426 respectively, the degree of freedom at 104, 44, 65, and 119, the probability of all aspects are 0, the Goodness of Fit indices (GFI) were 0.790, 0.904, 0.854, and 0.762 respectively, the Adjust Goodness of Fit Index (AGFI) were 0.725, 0.856, 0.796, and 0.693 respectively, the Root Mean Squared Residual (RMR) were 0.066, 0.056, 0.065, and 0.081, respectively.

2. Norm T-score of the life-skill assessments, ranging from T24 to T70, T25 to T70, T19 to T71, and T26 to T69 respectively.

Keywords Development of Life-Skills Assessment, Learning Disabilities Students

บทนำ

ปัจจุบันสังคมโลกและสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วด้วยพลังแห่งกระแสโลกาภิวัตน์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและประกอบกับเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ไม่ว่าชาติใด ภาษาใด ทำได้ง่ายและรวดเร็ว ทำให้การเรียนรู้และแลกเปลี่ยนค่านิยม ความเชื่อและความคิดพื้นฐานในการดำเนินชีวิตระหว่างกันสูง เด็กไทย ย่อมหนีไม่พ้นกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ (2546 : 1) กล่าวว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีอายุระหว่าง 10-15 ปี จัดอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งถือว่าเป็นวัยวิกฤติ เนื่องจากเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นช่วงเวลา que เปลี่ยนจาก ความเป็นเด็กสู่ความเป็นผู้ใหญ่ เป็นวัยที่มีทักษะชีวิตต่ำ ขาดภูมิคุ้มกันทางสังคมที่ดี เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้ว

อาจเป็นคนที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีปัญหาทางอารมณ์ จิตใจ และมีความขัดแย้งในชีวิตได้ง่าย (สกล วรเจริญศรี 2550 : 20; สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา 2551 : 1) ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา นักการศึกษาและสาธารณสุขพยายามที่จะหาวิธีการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างจริงจังและเป็นการแก้ไขที่ต้นเหตุและมีความยั่งยืน แนวคิดหนึ่งที่มีการพัฒนาขยายรูปแบบ และวิธีการ อย่างแพร่หลาย คือ การเสริมสร้างและพัฒนา “ทักษะชีวิต” ให้กับเด็ก ซึ่งเป็นแนวคิดเบื้องต้นขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization : WHO) (ประวิต เอรารวรรณ์ และนุชานา เหลืองอังกูร 2544 : 1)

สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้ส่งผลกระทบต่อเด็กวัยเรียนเป็นอย่างมากทั้งการดำเนินชีวิตท่ามกลางกระแสเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการศึกษาของบุตรหลาน ตลอดจนการเผชิญสิ่งยั่วยู่ หรือ ตัวแบบที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ รอบตัวที่ก่อให้เกิดปัญหาเด็กและเยาวชนทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น เด็กและเยาวชนที่มีทักษะชีวิตในระดับต่ำหรือขาดภูมิคุ้มกันทางสังคมเมื่อเข้าสู่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้วอาจเป็นคนที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีปัญหาเรื่องการปรับตัวและการดำเนินชีวิตในสังคม สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551 : 1) เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมีสมรรถนะในการแข่งขัน มีคุณภาพสูง กระทรวงศึกษาธิการกล่าวถึงหลักการที่ควรคำนึงถึงในการจัดการเรียนรวมว่า เด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษา ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน เด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ไม่ว่าเด็กคนนั้นจะเป็นนักเรียนปกติ หรือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การจัดการศึกษาเป็นลักษณะของการจัดการศึกษาเพื่อคนทุกคน (กระทรวงศึกษาธิการ 2545 : 1) ดังนั้นเพื่อพัฒนาให้เด็กและเยาวชนพิการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดโรงเรียนต้นแบบจัดการเรียนรวม โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม และโรงเรียนจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 193 โรงเรียน

จะเห็นได้ว่าทักษะชีวิตเป็นความสามารถในด้านต่าง ๆ ของบุคคลซึ่งมีคุณค่า และมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน เน้นให้คนเกิดการพัฒนาตนเองโดยการใช้ความคิด การปรับตัว การตัดสินใจ การสื่อสาร การจัดการ กับอารมณ์และความเครียดในการแก้ปัญหาให้กับตนเองอย่างชาญฉลาด หากบุคคลมีทักษะชีวิตแล้วก็จะสามารถเผชิญ ปัญหาและปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ซึ่งต้องดำรงชีวิตอยู่ร่วมในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงเช่นคนปกติทั่วไป ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะส่งเสริมพัฒนา ทักษะชีวิตของบุคคลให้สูงขึ้น อย่างไรก็ตามในการพัฒนาทักษะชีวิตจำเป็นต้องทราบถึงองค์ประกอบหรือปัจจัยด้าน อื่น ๆ ที่มีผลต่อทักษะชีวิตให้ชัดเจนเพื่อที่จะได้ช่วยพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนทั่วไปและนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางการเรียนรู้ให้สูงขึ้นโดยเริ่มจากการมีเครื่องมือที่มีคุณภาพที่จะนำไปใช้ในการประเมินทักษะชีวิต จากการประมวล เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบวัดทักษะชีวิตพบว่า ส่วนใหญ่เป็นแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนทั่วไปมีลักษณะ เป็นแบบวัดสถานการณ์ อาทิ แบบวัดทักษะชีวิตของ กมลรัตน์ วัชรินทร์ (2547) ขวัญยืน มูลศรี (2548) นิธิมา หงส์ขำ (2549) พชรนันท์ มาอยู่วัง (2552) กฤษณา ปัญญา (2552) ดุสิต ทิบุญมา (2556) มณฑา กล่อมแก้ว (2555) ผกาวัลย์ ทองบุ (2556) และแบบวัดทักษะชีวิตแบบมาตรประมาณค่า อาทิ แบบวัดของประวิต เอรารวรรณ์ และ นุชานา เหลืองอังกูร (2544) กมลรัตน์ วัชรินทร์ (2547) ชมาพร ศรีอิทยาจิต (2548) สกล วรเจริญศรี (2550) ชุติพร ดัดงาม (2554) โดยแบบวัดที่กล่าวมาสร้างจากแนวคิดของ กระทรวงสาธารณสุข (2541) WHO (1994) กรมสุขภาพจิต (2541) Mangrulkar, Whitman and Posner (2001) และ 8 แนวคิดที่สอดคล้องกัน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาแบบวัดทักษะชีวิตทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งผู้วิจัยยังไม่พบแบบวัดทักษะชีวิตที่สร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ซึ่งมีช่วงอายุระหว่าง 10-15 ปี ซึ่งจัดอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนต้น เป็นช่วงอายุที่ได้รับความสนใจและให้ความสำคัญ นักเรียนในช่วงวัยรุ่นตอนต้นที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ถือว่าเป็นวัยวิกฤตเนื่องจากเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นช่วงเวลาที่ย้ายจากความเป็นเด็กสู่ความเป็นผู้ใหญ่ เป็นวัยที่มีทักษะชีวิตต่ำ ขาดภูมิคุ้มกันทางสังคมที่ดี เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้วอาจเป็นคนที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีปัญหาทางอารมณ์ จิตใจ และมีความขัดแย้งในชีวิตได้ง่าย (สกล วรเจริญศรี 2550 : 20) การมีแบบวัดทักษะชีวิตที่มีคุณภาพสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะช่วยให้ครูผู้สอนใช้เป็นเครื่องมือสำหรับตรวจสอบและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์เกี่ยวกับสภาพทักษะชีวิตของนักเรียน อีกทั้งได้ข้อมูลจากการศึกษาทักษะชีวิตของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จังหวัดมุกดาหารไปใช้วางแผนปรับปรุงการเรียนการสอนที่มีการส่งเสริมพัฒนา และแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนในเรื่องทักษะชีวิตให้มีความสามารถเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
2. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติวิสัยสำหรับแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้างแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ผู้วิจัยสังเคราะห์จาก 7 แนวคิดได้แก่ องค์การอนามัยโลก (1994 : unpagged, อ้างจาก ประวิต เอรารวรรณ์ และนุชนา เหลืองอังกูร 2544 : 7) Maxwell (1981 : 64-65) ยูเนสโก (Focusing Resources on Effective School Health 2002, อ้างจาก สกล วรเจริญศรี 2550 : 42), กระทรวงสาธารณสุข (2541 : 7) กระทรวงศึกษาธิการ (2543 : 54) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 2) วิจารณ์ พานิช (2555 : 91) ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดทักษะชีวิต

ตัวแปรที่ศึกษาคือ คุณภาพของแบบวัด

1. ค่าอำนาจจำแนก
2. ค่าความเชื่อถือได้
3. ความแม่นยำของแบบวัดด้านความแม่นยำเชิงเนื้อหา (IOC) และความแม่นยำเชิงโครงสร้าง

(วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน CFA)

คะแนนมาตรฐานที่ปกติ (Normalized standard T)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรในงานวิจัย เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ช่วงอายุ 10 - 15 ปี เรียนรวมในชั้นเรียนในโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จาก 193 โรงเรียน จำนวน 1,961 คน (สำนักบริหารการศึกษาศึกษาพิเศษ 2560 : 1) แบ่งประชากรเป็น 3 ประเภทโรงเรียนดังนี้ 1) โรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม 7 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 237 คน 2) โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม 21 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 531 คน และ 3) โรงเรียนจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 165 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 1,193 คน

ตัวอย่างที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ *Krejcie and Morgan* มีประชากร 1,961 คน ระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 320 คน การสุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) โดยสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) สุ่มโรงเรียนที่จะศึกษาแยกตามประเภทโรงเรียน โดยสุ่ม 3 ประเภท ใช้เกณฑ์ร้อยละ 20 จากทั้งหมด 193 โรงเรียน ได้จำนวน 38 โรงเรียน เป็นโรงเรียนต้นแบบจัดการเรียนรวม 2 โรงเรียน โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม 5 โรงเรียน โรงเรียนจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 31 โรงเรียน แล้วจึงทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ช่วงอายุ 10 - 15 ปี เรียนรวมในชั้นเรียนในโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ใช้เกณฑ์ร้อยละ 30 โรงเรียนที่มีนักเรียนน้อย ผู้วิจัยเก็บข้อมูลนักเรียนทั้งหมด ผู้วิจัยเก็บข้อมูลได้จริงจำนวน 350 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนที่กำหนดโดยใช้ตาราง *Krejcie and Morgan*

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 2 ฉบับ ประกอบด้วย ฉบับที่ 1 เป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับจำนวน 57 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์ 1 คะแนน สำหรับการตอบตัวเลือกที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด 2 คะแนน สำหรับการตอบตัวเลือกที่มีระดับความคิดเห็นน้อย 3 คะแนน สำหรับการตอบตัวเลือกที่มีระดับความคิดเห็นปานกลาง 4 คะแนน สำหรับการตอบตัวเลือกที่มีระดับความคิดเห็นมาก 5 คะแนน สำหรับการตอบตัวเลือกที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด ฉบับที่ 2 เป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์ ชนิด 3 ตัวเลือก ให้คะแนนเป็น 1 ถึง 3 คะแนน จำนวน 60 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์ 1 คะแนน สำหรับการตอบตัวเลือกที่มีระดับความคิดเห็นน้อย 2 คะแนน สำหรับการตอบตัวเลือกที่มีระดับความคิดเห็นปานกลาง และ 3 คะแนน สำหรับ

การตอบตัวเลือกที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

3.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

3.2 ศึกษาทฤษฎีนิยามและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตเขียนนิยามศัพท์เฉพาะของทักษะชีวิตแต่ละด้านตามคุณลักษณะที่ต้องการวัด

3.3 สร้างแบบวัดทักษะชีวิตแต่ละด้าน โดยกำหนดค่าน้ำหนักในแต่ละด้านเท่า ๆ กัน ปรับแก้ข้อคำถามกับคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60 ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 ได้ข้อที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ จำนวน 60 ข้อ และ 55 ข้อ ตามลำดับ

3.4 ทดลองใช้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่ไม่ใช่ตัวอย่าง จำนวน 12 คน ซึ่งในจำนวนนี้มีความบกพร่องระดับรุนแรง ปานกลาง และระดับต่ำ ในสัดส่วนจำนวนใกล้เคียงกัน สัมภาษณ์เพิ่มเติม จำนวน 9 คน เพื่อปรับปรุงภาษา

3.5 ทดลองครั้งที่ 1 กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่ไม่ใช่ตัวอย่าง จำนวน 56 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ *Pearson* (Item – total Correlation) ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ฉบับที่ 1 และ ฉบับที่ 2 ได้ข้อที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ จำนวน 59 ข้อและ 44 ข้อ ตามลำดับ

3.6 ทดลองครั้งที่ 2 กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่ไม่ใช่ตัวอย่างจำนวน 51 คน วิเคราะห์หาค่าความเชื่อถือได้แบบวัดฉบับที่ 1 หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของ Cronbach ฉบับที่ 2 วิเคราะห์ความคงที่ภายในของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder Richardson (Kuder Richardson Method) ผู้วิจัยกำหนดค่าความเชื่อถือได้ของเครื่องมือตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป ฉบับที่ 1 และ ฉบับที่ 2 มีค่าความเชื่อถือได้ เท่ากับ 0.952 และ 0.950 ตามลำดับ

3.7 ทดสอบครั้งที่ 3 กับตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ช่วงอายุ 10 - 15 ปี เรียนรวมในชั้นเรียนในโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 (ในช่วงระหว่างวันที่ 1 – 20 มีนาคม 2560) จำนวน 350 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความแม่นยำตรงเชิงโครงสร้างตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ 4 ด้าน โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis – CFA)

3.8 เก็บข้อมูลกับตัวอย่างจำนวน 350 คน แล้วนำไปสร้างเกณฑ์ปกติของคะแนน ในรูปของคะแนนที่ปกติ จัดทำคู่มือการใช้แบบวัด และจัดทำรูปเล่ม

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสร้างแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัด โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 มีค่าตั้งแต่ 0.244 ถึง 0.833 และ 0.226 ถึง 0.690 ตามลำดับ ค่าความเชื่อถือได้ทั้งฉบับ ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.952 และ 0.950 ตามลำดับ จากการวิเคราะห์ความมั่นคงตรงเชิงโครงสร้างพบว่า โมเดลแบบวัดทั้ง 4 ด้าน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 745.336, 210.246, 420.344 และ 914.426 ตามลำดับ ท้องศาอิสระเท่ากับ 104, 44, 65 และ 119 ตามลำดับ มีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ 0 ทุกโมเดล ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.790, 0.904, 0.854, และ 0.762 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.725, 0.856, 0.796 และ 0.693 ตามลำดับ ค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (RMR) เท่ากับ 0.066, 0.056, 0.065 และ 0.081 ตามลำดับ

2. เกณฑ์ปกติวิสัย แบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ พบว่าทั้ง 4 ด้าน มีคะแนน T ต่ำสุด ถึง คะแนน T สูงสุด เทียบกับคะแนนดิบ ดังนี้

ด้านที่ 1 คะแนน T_{24} คะแนนดิบ 53 คะแนน ถึง T_{70} คะแนนดิบ 116

ด้านที่ 2 คะแนน T_{25} คะแนนดิบ 29 คะแนน ถึง T_{70} คะแนนดิบ 77

ด้านที่ 3 คะแนน T_{19} คะแนนดิบ 30 คะแนน ถึง T_{71} คะแนนดิบ 87

ด้านที่ 4 คะแนน T_{26} คะแนนดิบ 52 คะแนน ถึง T_{69} คะแนนดิบ 115

อภิปรายผลการวิจัย

1. การสร้างแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

1.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเมื่อกำหนดจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน จะยอมรับข้อคำถามนั้นเมื่อมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป แสดงว่าแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและสามารถใช้ได้ซึ่งสอดคล้องกับ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 249) ที่กล่าวว่าค่าดัชนีความสอดคล้องจะต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่าแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้วัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้

1.2 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถจำแนกคนที่อยู่ในกลุ่มเก่งออกจากคนที่อยู่ในกลุ่มอ่อนได้ คนเก่งจะตอบถูก คนอ่อนจะตอบผิด ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป คือ ตั้งแต่ 0.244 ถึง 0.833 แสดงว่าแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพ สอดคล้องกับ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 210) ที่กล่าวว่าเมื่อผู้สอบเลือกตอบตัวเลือกที่มีคะแนนมากย่อมได้คะแนนรวมมากลักษณะของคะแนน 2 อย่าง ขึ้นลงตามกัน แสดงว่าข้อนั้นจำแนกได้ดี

1.3 ค่าความเชื่อถือได้ของแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเชื่อถือได้ซึ่งสอดคล้องกับ กลุขณา ปัญญา (2552 : 45 – 50) ได้ศึกษาเรื่องการสร้างแบบวัดทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าแบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่า r_{tt} เท่ากับ 0.704 ซึ่งสอดคล้องกับ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 317) ที่กล่าวว่าเครื่องมือวัดความรู้สึกรู้สึกหรือจิตพิสัยควรมีค่าความเชื่อมั่นอย่างต่ำ 0.75 อีกทั้ง Thorndike (ปริญญา บัญญัติ 2549 : 114, อ้างจาก Thorndike 1977 : 1) ได้กล่าวไว้ว่าความเชื่อมั่นไม่ได้มีกำหนดไว้แน่นอนตายตัว แต่ยึดหลักว่า

แบบทดสอบฉบับใดมีค่าความเชื่อมั่นสูง ๆ แล้วแบบทดสอบนั้นจะดี สำหรับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียนถ้าได้ค่าความเชื่อมั่นสูงกว่า 0.80 จะอยู่ในเกณฑ์ดีมาก แต่ถ้าเป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ เช่น แบบทดสอบลักษณะความเป็นผู้นำ ถ้าค่าความเชื่อมั่นสูงกว่า 0.60 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก และถ้าค่าความเชื่อมั่น 0.45 ขึ้นไป อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ สำหรับค่าความเชื่อมั่นค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของ Cronbach ของแบบวัด จำนวนของข้อสอบมีผลต่อค่าความเชื่อมั่น โดยมีผลต่อทั้งความแปรปรวนของคะแนนจริง และความแปรปรวนของคะแนนที่สังเกตได้ (ศิริชัย กาญจนวาสี 2548 : 52-64) ถ้าความแปรปรวนในคะแนนของ มาตราวัดสูงจะทำให้ค่าความเชื่อมั่นสูงด้วย (Devellis 1991 : 60) การวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือวัดทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เมื่อคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดแต่ละด้านนั้น มีค่าความเชื่อมั่นค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาความแปรปรวนแต่ละด้านแล้วมีความแปรปรวนสูง แสดงว่ากลุ่มผู้ตอบ มีความหลากหลายในการตอบ แสดงว่าแบบวัดของผู้วิจัยในแต่ละด้านมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับค่อนข้างสูง น่าเชื่อถือ และมีคุณภาพเหมาะสม

1.4 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดแต่ละด้านโดยเริ่มจากการวิเคราะห์ค่า Bartlett Test of Sphericity ซึ่งจะต้องมีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.00 แสดงว่าเมตริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อสอบหรือข้อคำถาม แตกต่างจากเมตริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ 0.00 และพิจารณาค่า KMO (Kaiser - Meyer - Olin Measure of Sampling Adequacy) ซึ่งจะต้องมีค่ามากกว่า 0.50 แสดงว่าข้อสอบหรือข้อคำถามในแต่ละข้อมีความสัมพันธ์กันและความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์ตัวประกอบ (นงลักษณ์ วิรัชชัย 2542 : 54) ผลการวิเคราะห์พบว่า ทั้ง 4 โมเดลมี ค่า Bartlett Test of Sphericity และค่า KMO เป็นไปตามเงื่อนไข แสดงว่า โมเดลมีความเหมาะสม และจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของข้อสอบหรือข้อคำถามที่สามารถอธิบายถึงค่าการเปลี่ยนแปลงขององค์ประกอบย่อยของคุณลักษณะแต่ละด้าน เมื่อข้อสอบหรือข้อคำถามเปลี่ยนไป 1 หน่วย รวมทั้งค่าพยากรณ์ที่บอกถึงสัดส่วนความแปรผันร่วมระหว่างข้อสอบหรือข้อคำถามกับองค์ประกอบย่อย จากการพิจารณาค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน ซึ่งในการวิเคราะห์ครั้งนี้ผู้วิจัยได้หาค่าไค-สแควร์ ค่าองศาอิสระ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) และค่าดัชนีรากของ กำลังสองเฉลี่ยของเศษ (RMR) พบว่าโมเดลทั้ง 4 โมเดลมีค่าดัชนีที่แสดงว่าโมเดลตามทฤษฎีสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. การสร้างเกณฑ์ปกติวิสัย (Norms) ในรูปคะแนนปกติที่ (Normalized T-score) ผู้วิจัยได้ปรับขยาย คะแนน โดยใช้วิธีการหาค่ากำลังสองต่ำสุดพบว่า คะแนนเกณฑ์ปกติของแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้าน มีค่าคะแนนปกติที่ใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ เพราะผู้วิจัยใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า จำนวนที่กำหนดโดยใช้ตาราง *Krejcie and Morgan* ทั้งนี้เพราะในการหาเกณฑ์ปกติ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538 : 314) กล่าวว่า กลุ่มตัวอย่างในการหาเกณฑ์ปกติควรมีจำนวนมากพอที่จะเป็นตัวแทนของประชากรได้ ผู้วิจัย จึงมั่นใจว่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการการเกณฑ์ปกติมีจำนวนเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำแบบวัดไปใช้

แบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถนำไปใช้วัดทักษะชีวิตของนักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนต่อไป การวิจัยครั้งนี้ประชากรเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ช่วงอายุ 10 – 15 ปี เรียนรวมในชั้นเรียนในโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ดังนั้นในการนำแบบวัดไปใช้กับนักเรียนในสังกัดอื่น หรือประชากรที่แตกต่างออกไปควรพิจารณาข้อคำถามให้เหมาะสมกับนักเรียน และควรหาเกณฑ์ปกติใหม่ สำหรับการแปลผลคะแนนจากการวัดและการนำแบบวัดไปใช้ ควรเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนตั้งใจทำแบบวัดเต็มความสามารถจะได้ข้อมูลตรงตามสภาพเป็นจริงและมีคุณภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การพัฒนาแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ควรศึกษาองค์ประกอบทักษะชีวิตด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยควรศึกษาการสร้างเครื่องมือวัดปฏิบัติ รูปแบบในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมกับแบบวัดปฏิบัติที่สร้างขึ้น และควรวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบและการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยสร้างเสริมทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในด้านที่มีระดับทักษะชีวิตต่ำ

บรรณานุกรม

- Academic and Educational Standards, Bureau. **Life Skills Development**. Bangkok: Agricultural Cooperative Federation of Thailand Limited, 2008. [in Thai]
- Basic Education Committee, Office. **Guidelines for Developing Life Skills**. Bangkok: The Cooperative Assembly of Thailand, 2011. [in Thai].
- Dadngam, C. **A Study of the Ability to Use Life Skills According to the Basic Curriculum of Basic Education Curriculum B.E. 2008 Students of Assumption Elementary School**. Bangkok: Assumption College, 2011. [in Thai]
- DeVellis, R. F. **Scale Development : Theory and Applications (Applied Social Research Methods Series, Vol. 26)**. Newbury Park, CA: Sage Publications, 1991.
- Education, Ministry. **Basic Education Curriculum 2001**. Bangkok: Printing and Packing Organization (ETO), 2002. [in Thai]
- . **Learning Reforms that Focus on Learners the Most Important: Guidelines for Practice**. Bangkok: Teachers Council Lat Phrao, 2000. [in Thai]
- Erawan, P. and Nuchawana Leungangool. **Development of Life Skills Assessment and Life Skills Promotion**. Bangkok: Department of Mental Health, Ministry of Public Health, 2001. [in Thai]

- Hongkham, N. **The Development of Life Skills Assessment Form at Grade 6 Under the Office of the Commission Basic Education Songkhla Education Area.** Thesis, M.E. Songkhla, Thaksin University, 2006. [in Thai]
- HongKham, N. **The Development of Life Skills Assessment form at Grade 6 under the Office of the Commission Basic Education Songkhla Education Area.** Thesis, Master of Education, Songkhla, Thaksin University, 2006. [in Thai]
- Kanchanasai, S. **Evaluation Theory.** Bangkok: Chulalongkorn University, 2005. [in Thai]
- Klomkaew, M. **Creating Life Skills for High School Students.** Thesis, Master of Education in Educational Measurement, Srinakharinwirot University, 2012. [in Thai]
- Mangrulkar, Leena., Chery V. Whitman and Marce Posner. **Life Skills Approach to Child and Adolescent Health Human Development.** Washington, D.C.: Education Development Center, 2001.
- Maxwell, Robert. **Life After School : A Social Skills Curriculum.** New York: Pergamon International Library, 1981.
- Mayuwang, P. **Creating Life-skill Assessments for Third Grade Students Under the Office of Educational Service Area Phetchabun Province 1.** Graduate School, Phetchabun Rajabhat University, 2009. [in Thai]
- Mental Health for Children and Adolescents Department of Mental Health, Institute. **The Curriculum is Designed to Help Teachers Develop Curriculum Skills in Preventing and Solving Drug Problems in Schools.** Bangkok: Rajanagarindra Children and Young People's Health Institute. Department of Mental Health, 2003. [in Thai]
- Ministry of Education. **Basic Education Curriculum B.E.2001.** Bangkok: Printing Workshops.Package (Assoc.), 2002. [in Thai]
- Moonsri, K. **Exercises for Grade 3 students (Grade 1 - 3).** Thesis, Master of Educational Measurement Srinakharinwirot University, 2005. [in Thai]
- Panya, K. **Modeling of Life Skills of Mathayomsuksa Six Students.** Thesis, Master of Education in Measurement and Evaluation, Chiang Mai University, 2009. [in Thai]
- Phanich, W. **A Way to Create Learning for the 21st Century.** Bangkok: Printing Publishing Co., Ltd., 2012. [in Thai]
- Piromjitpong, S. **Creating and Developing Tests.** Ubon Ratchathani: Ubon Ratchathani Rajabhat University, 2003. [in Thai]
- Public Health, Ministry. **Guide to Teaching Life Skills to Prevent AIDS.** 3rd ed. Nonthaburi: Ministry of Public Health, 1998.

- Saiyot, L. and Angkana Saiyot. **Educational Research Techniques**. 5th ed., Bangkok: Suviriyasarn, 1995.
- . **Psychoanalysis**. Bangkok: Suviriyasarn, 2000. [in Thai]
- Sinthumvee, S. **Assessment of the Study**. Bangkok: Wattana Panich, 1979. [in Thai]
- Srixithiyajit, S. **Analysis of Causal Relationship Between Some Factors Affecting the Life Skills of Mathayom Suksa 2 Students Nakhonnayok Province**. Thesis, Master of Educational Research and Statistics Srinakharinwirot University, 2005. [in Thai]
- Thiboonma, D. "A Construction of Life Skills Test for Grade 12th Students," **Journal of Rajamangala University of Technology**. 7,3 (2013): 137-146. [in Thai]
- Thongbo, P. "Creating a Life Skills Test for Students at the Elementary Level 4," **Journal of Mahasarakham Rajabhat University**. 7,2 (2013): 141-150. [in Thai]
- Warachariensri, S. **A Study of Life Skills and Modeling of Training Groups for Life Skills Development of Adolescent Students**. Ph.D. Thesis Psychology of Counseling, Srinakharinwirot University, 2007. [in Thai]
- Watchararin, K. **Development of Life Skills Measurement for Matthayom Suksa 1-3 Students**. Thesis, Master of Science in Educational Research and Evaluation Kasetsart University, 2004. [in Thai]
- Wiratchai, N. **Model LISRELL: Statistical Analysis for Research**. Bangkok: Chulalongkorn University Press, 1999. [in Thai]